

ЭНТУЗІЯСТЫ

Вабіць “Адкрыты акіяны”

У Цэнтры акіянаграфіі шмат цікавага і для дзяцей, і для дарослых

Людміла Мінкевіч

Хоць у Беларусі няма ні мора, ні акіяна, аднак беларусы маюць самае непасрэднае дачыненне да марской справы, даследаванняў падводнага свету. Скажам, аўтар праекту першай субмарыны з металу — беларус з-пад Бялынічаў Казімір Чарноўскі. А пабудоваў першую металічную падводную лодку ўраджэнец Віцебшчыны Карл Шыльдэр. Яшчэ адзін паказальны факт: у савецкі час каля 200 тысяч беларусаў служылі на флоце. Так што ў нашай сухапутнай краіне ёсць, можна сказаць, свой “горад маракі”. Ідэя аб’яднаць іх вопыт, мудрасць, веды ў клубе “Пасейдон” узнікла ў Аляксея Азарава, фізіка-канструктара па адукацыі і дайвера па жыцці, яшчэ гадоў дзесяць таму. А пазалетас на аснове сабраных звестак, унікальных матэрыялаў быў створаны Цэнтр акіянаграфіі “Адкрыты акіян”.

— Акіяны, мора, падарожжы, маракі — гэта рамонтка, якой нам і нашым дзецям не хапае ў паўсядзённым жыцці, — лічыць дырэктар Цэнтру Аляксей Азараў. — Наш Цэнтр задумалі і стваралі энтузіясты, якія любяць мора, дзівосны і непаўторны свет вады. Мы дзелімся сваімі ведамі найперш з дзецьмі і падлеткамі.

Тут сапраўднае падводнае царства з марскімі жывёлнамі, пышнымі раслінамі і рознымі элементамі ваенна-марской падводнай службы. Ужо на ўваходзе, стылізаваным пад рубку

падлодкі, разумееш: уперадзе чакае нешта цікавае. Звон рынды — і падарожжа пачынаецца. Экспанаты разбіты па пяці акіянах, асобна прадстаўлены некаторыя “марскія” краіны: Японія, Куба, Венесуэла... Цікава

ская вада, якой патрабуюць некаторыя жывёлы, вырабляецца ў спецыяльнай лабараторыі Цэнтру. Ёсць тут і майстэрня, і “марская” бібліятэка, і невялікі відэазал, і “куток штурмана”, і нават міні-планетарый.

юць бывалыя падводнікі — удзельнікі клуба “Пасейдон”, члена Міжнароднай асацыяцыі ветэранаў падводнага флоту, якая аб’ядноўвае маракі з больш чым 50 краін.

Кожны з маракі, членаў клуба “Пасейдон”, па-

гадоў жыцця Уладзімір Мікалаевіч правёў пад вадой. Як успамінае сёння, было і цікава, і весела, і страшна: “Аднойчы ўзніклі на падлодцы праблемы з антэнай, было вырашана ўсплываць. Выправіць непаладку вы-

ню з кавай, сухой каўбасой, чырвонай ікрой, мёдам... У СССР такія прадукты былі ў дэфіцыце. У вольны час чыталі кнігі, круцілі фільмы. “Неяк сапсаваліся безнадзейна кінастужкі і засталіся на лодцы толькі два філь-

У гэтым акварыуме — марская вада

Дырэктар “Адкрытага акіяна” Аляксей Азараў — сапраўдны энтузіяст

разглядаць вадалазныя касцюмы, аквалангі, зорны глобус, мадэлі падводных лодак, шматлікія карты, узнагароды. Ёсць кавалачак корпуса падводнай лодкі “Курск”, сцяг з крэйсера “Кіраў”, вада з Паўночнага полюса, калекцыя каралаў, ракавін... Асабліва ўражвае марская фаўна. Рыбы-крылаткі, сомкі, клоўны, яшчэ дзесяткі розных відаў, сярод якіх нават маленькае акуляне! Спакойна ляжаць на пяску марскія зоркі, сварацца чорныя піранні, падстаўляе экскурсаводу бачок ласкавая рыба-каробка, варушаць вусікамі краўветкі і паказвае зубкі невялікі кракадзіл Бодман — улюбёнец публікі. Усе яны жывуць у акварыумах, створаных рукамі Аляксея Азарава. Мар-

У “Адкрытым акіяне” працуюць клубы падводнікаў, акварыумістаў, дайвінга, літаратурны. Для дзяцей, якія цікавяцца марамі-акіянамі, праводзяцца бясплатныя заняткі ў навуковым аб’яднанні “Адкрыты акіян”, ёсць шэсць гурткоў, дайвінг-школа, штогод арганізуюцца паездкі ў лагеры. Яскравы факт: за час існавання Цэнтру тут пабывалі больш за 12 000 дзяцей. У тым ліку і “праблемных”, якія з ахвотай наведваюць заняткі, канструююць мадэлі лодак, даглядаюць марскіх жывёлін...

Дзеці ў “Адкрытым акіяне” атрымоўваюць веды, знаёмяцца з аб’ектамі свайго пазнання, упітваюць “дух мора”. А прамудрасцям марской справы іх навуча-

свойму ўнікальна. Удзельнік аперацыі “Анадыр” на Кубе пад час Карыбскага крызісу 1962 года Валерый Ждановіч, тарпедыст-мінёр Аляксей Лаўкачоў, контр-адмірал Аляксандр Мачайкін (у мінулым — памочнік міністра абароны Расіі). Уладзімір Варашнін, камандзір атамнай падводнай лодкі К-452 Паўночнага флоту, а цяпер кіраўнік Клуба падводнікаў родам з Арла. Ягонае “марская” біяграфія пачалася ў канцы 50-х з Вышэйшага ваенна-марскога вучылішча імя Фрунзэ ў Ленінградзе. Затым былі Каспійскае мора, Чорнае, Балтыйскае, Ціхі акіяны... Марскія прасторы і глыбіні асвойваў розныя. І ў 35 гадоў Варашнін ужо — камандзір падлодкі. Больш за 8

зваліся двое хлопцаў. Раптам — вялізная хваля накрывае нас, быццам глытае нашу лодку: люк адкрыты, вада цячэ, тануць пачынаем... Люк задралі, а яны ж, матросы з адвязанай страхоўкай, на версе засталіся. Чаго толькі не ўяўляў: як састаўлю данясенне, што напішу іх родным... Прайшоў некаторы час, ваду адпампавалі, лодка ўсплыла, і яны сядзяць: “Таварыш камандзір, няспраўнасць выпраўлена!” Здавалася мне, гадзіна прайшла, а насамрэч — 7 хвілін. Аказваецца, за такі прамежак часу жыццё можна пражыць, столькі перадумаць...”

Затоезусмешкай і заміланнем згадвае Уладзімір Мікалаевіч уклад падводнага жыцця: цудоўную кух-

мы: “Брыльянтавая рука” і “Каўказская палонніца”. Вось і круцілі іх на працягу 90-дзённага падводнага паходу: 40 разоў праглядзелі адзін фільм, 40 — другі... А каб цікавей было, задавалі адзін аднаму каверзныя пытанні па сюжэце”.

Пазней Уладзімір Варашнін перабраўся ў Беларусь: у Мінску чакалі жонка і дзеці. Але і тут марскія сувязі не перарваліся. Дзякуючы Цэнтру “Адкрыты акіян” Уладзімір Мікалаевіч мае магчымасць падзяліцца марскім досведам з малодшым пакаленнем. Ён цікавы апавадальнік, праводзіць займальныя заняткі, напісаў кнігу “Камандзір падводнай лодкі” (2009), яна выпушчана па ініцыятыве Цэнтру акіянаграфіі.

Новая старонка культурных сувязяў

Прэзідэнцкі аркестр пабываў у гастрольным туры па гарадах Польшчы

Калектыў выступіў у Вейгерове, Гдыні, Гданьску, Слупску і Гожуве Велькапольскім. У праграме прагучалі папулярныя творы сімфанічнай музыкі, а таксама арні ў выкананні вядомага беларускага опернага спевака Анатоля Сіўко.

У першы дзень гастролі ў Прэзідэнцкі аркестр выступіў у Вейгерове — пабраціме беларускага гарадка Паставы, што на Віцебшчыне. Акрамя канцэрта выканаўцы прынялі ўдзел у гра-

мадска-культурнай акцыі: разам з галоўным дырыжорам Віктарам Бабарыкіным і Генеральным консулам у Гданьску Русланам Есіным яны сустрэліся з кіраўніцтвам Вейгерова і ўсклалі вянок да помніка савецкім воінам, якія загінулі пры вызваленні горада ў гады Другой сусветнай вайны.

У Гдыні — пабраціме беларускага гарадка Баранавічы — аркестр даваў канцэрт на галоўнай сцэне, а ў Гданьску стаў першым твор-

Выступленні аркестра паўсюдна сустракалі з цеплынёй

чым калектывам, які выступіў на плошчы каля праваслаўнай царквы Святога Мікалая. Канцэрт у Слупску быў прымеркаваны да святкавання 745-й гадавіны заснавання горада. Дарэчы, там пражывае шмат этнічных беларусаў і дзейнічае грамадская арганізацыя “Вільня-Гродна”. Завяршылася гастрольнае турнэ Прэзідэнцкага ар-

кестра ў Гожуве Велькапольскім.

Гэтыя гастролі можна па праву назваць галоўным культурным мерапрыемствам у рамках гадавага цыкла грамадска-культурнай акцыі “Беларусь — гэта мы!”. “У апошнія гады стала добрай традыцыяй арганізоўваць выступленні майстроў беларускай сцэны на польскай зямлі”,

— лічыць Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Польшчы Віктар Гайсёнак. На яго думку, правядзенне падобных акцый садзейнічае ўмацаванню культурных сувязяў паміж народамі дзвюх краін, а таксама абуджае ў польскай публіцы цікавасць да больш блізкага знаёмства з духоўнымі і культурнымі каштоўнасцямі беларускага народа.

У сваю чаргу Генеральны консул Беларусі ў Гданьску Руслан Есін лічыць, што выступленне Прэзідэнцкага аркестра ў паўночна-заходнім рэгіёне Польшчы сведчыць пра тое, што Беларусь надае вялікае значэнне развіццю еўрапейскага вектару і аказанню падтрымкі суйчыннікам, якія пражываюць у Польшчы. “Канцэрт беларускіх артыстаў адкрывае новую старонку ў развіцці культурных сувязяў паміж нашай краінай і паўночна-заходнім рэгіёнам Польшчы”, — упэўнены дыпламат.

Заснавальнік:

Рэдакцыя газеты «СБ»

Рэдактар

Віктар Харкоў

Адрас:

пр. Незалежнасці, 44,

Мінск, 220005

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 61

Тэлефон рэдакцыі:

+375 17 288—12—80;

факс: +375 17 288—12—80

Бюро па рэкламе:

Тэл. +375 17 290—60—11

Е-mail:

golas_radzimy@tut.by

Газета надрукавана на

Рэспубліканскім

унітарным прадпрыемстве

«Выдавецтва «Беларускі Дом друку»

Аб’ём выдання:

1 друк. арк.

Тыраж: 1950

Заказ: 827

Паціць рэдакцыі і аўтараў, матэрыялы якіх

друкуюцца на старонках “Голасу Радзімы”,

могуць не супадаць.

© “Голас Радзімы”, 2010